

Betänkandet - Kamerabevakning i offentlig verksamhet – lättnader och utökade möjligheter (SOU 2024:27)

Remiss från Justitiedepartementet
Remisstid den 5 september 2024

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarråden Karin Wanngård och Alexander Ojanne

Sammanfattning av ärendet

En statlig utredning 2023 års kamerabevakningsutredning, har haft i uppdrag att bland annat föreslå åtgärder som kan underlätta kamerabevakning för kommuner, regioner och andra än myndigheter som utför en uppgift av allmänt intresse. Justitiedepartementet har nu remitterat betänkandet *Kamerabevakning i offentlig verksamhet – lättnader och utökade möjligheter (SOU 2024:27)* bland annat till Stockholms stad för yttrande.

Utredningen föreslår att det införs ändringar i kamerabevakningslagen som exempelvis innebär att tillståndskravet för kommuner och regioner att bedriva kamerabevakning avskaffas.

Det föreslås också att den så kallade intresseavvägningen utökas till att gälla för bevakning på alla platser, förutom för platser där det idag finns permanenta eller tillfälliga undantag från tillståndskravet. Det innebär att fler verksamheter behöver göra intresseavvägning innan de kan bedriva kamerabevakning, exempelvis i skolkorridorer och på arbetsplatser.

Utredningen föreslår också en ny rättslig grund i *lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete* som innebär att kommuner ges möjlighet att bevaka sina offentliga miljöer i syfte att bidra till minskad brottslighet.

Utredningen föreslår också lättnader för kamerabevakning i brottsbekämpande syfte och för att upprätta allmän ordning och säkerhet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB som i sin tur underremitterat ärendet till dotterbolagen AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, Kulturhuset Stadsteatern AB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Skolfastigheter i Stockholm AB, Stockholms Hamn AB, Stockholm Vatten och Avfall AB, Stockholms Stads Parkerings AB, St Erik Markutveckling, St Erik Försäkring, Stockholm Business Region (SBR) och Stockholm Globe Arena Fastigheter.

Stockholm Globe Arena Fastigheter, St Erik Markutveckling, St Erik Försäkring, Svenska Bostäder AB, Stockholms Stads Parkerings och SBR har avstått från att svara.

Stadsledningskontoret ser positivt på förslagen men bedömer att förslaget om utökad intresseavvägning och förteckningskrav med tillhörande dokumentation innebär en utökad administrativ börda som kan komma att kräva mer resurser. Därtill anför stadsledningskontoret att ett slopat ansökningsförfarande medför ett behov av ökat stöd till kommuner att göra rätt och förutsätter därför att Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) ges i uppdrag att ta fram underlag som underlättar för kommuner att bedriva kamerabevakning på ett rättssäkert sätt.

Stockholms Stadshus AB välkomnar de förslag på förenklingar och förtydliganden som lämnas i betänkandet och anser att det måste säkerställas att rutiner, arbetssätt och krav på dokumentation är väl förankrade i berörda verksamheter samt att det kan finnas behov av stöd vid införandet. Vidare ser Stockholms Stadshus AB ett behov av ett förtydligande av begreppet ”av allmänt intresse” för att undvika feltolkningar och missförstånd och hänvisar för kompletterande synpunkter till dotterbolagens svar i sin helhet.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Alla stockholmare ska kunna känna sig trygga i sin vardag. Återkommande skjutningar och sprängningar skapar oro och otrygghet och samhället måste kraftsamla för att stoppa den organiserade brottsligheten. Högst prioritet har det förebyggande arbetet för att förhindra att unga dras in i kriminalitet och gängmiljöer. Den nya lagstiftningen om kommuners brottsförebyggande ansvar lyfter ytterligare kommunernas avgörande roll.

Men vi måste också stoppa våldet här och nu. Det är i huvudsak polisens uppgift men även kommunerna kan bidra. Kamerabevakning är ett verktyg som kommuner och regioner förfogar över i syfte att minska brottsligheten i ett specifikt område. Det kan exempelvis handla om att förebygga narkotikaförsäljning på ett torg eller i en park. Kamerabevakning kan öka tryggheten och få fler människor att vilja vistas i de offentliga miljöerna, vilket i sin tur bidrar till ytterligare ökad trygghet och trivsel.

Utredningens förslag fokuserar på att öka tryggheten i de offentliga miljöerna. Slopade tillståndsplikt kan göra det enklare för kommuner att införa kamerabevakning i områden där det anses nödvändigt. Det minskar även den administrativa bördan vilket underlättar för pressade verksamheter samtidigt som nödvändiga kameror snabbare kan komma på plats.

Men ett slopat tillståndskrav lyfter också frågor och oro sett ur ett integritetsperspektiv. En avvägning måste alltid göras mellan behov och integritet och individer ska alltid skyddas mot otillbörliga intrång i den personliga integriteten. Detta ställer krav på att rätt kompetens finns i verksamheterna. Tydliga rutiner måste finnas både för hantering av processen för utökad kamerabevakning och för hur det filmade materialet tas om hand. Det är därför av största vikt att det skydd för integriteten som finns i kamerabevakningslagen ska fortsätta gälla och att en intresseavvägning alltid görs.

I övrigt hänvisas till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stockholm den 4 september 2024

Karin Wanngård

Bilaga

Remiss - Betänkandet - Kamerabevakning i offentlig verksamhet – lättnader och utökade möjligheter (SOU 2024:27), dnr KS 2024/569-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andréa Hedin (alla M) enligt följande.

Ett avskaffat tillståndskrav för kommuner är välkommet och kommer göra skillnad i vår möjlighet att arbeta brottsförebyggande och öka tryggheten i staden. Genom detta kan också den praxis som etablerades av Integritetsskyddsmyndigheten i samband med användningen av kameror på Aspuddens skola rivas upp.

Skolan har ett ansvar för att skapa en lärmiljö som är stimulerande och trygg. För att lyckas med det uppdraget är det inskrivet i skollagen att huvudmannen ska säkerställa att skolan bedriver ett förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero, därigenom kan en skola sätta upp trygghetskameror i allmänna utrymmen. Det gäller exempelvis entréer, i korridorer och utanför toaletterna. Detta har varit effektivt och många skolor vittnar om minskad brottslighet och ökad trygghet.

Förslaget innebär att den så kallade intresseavvägningen ska utökas till att gälla för bevakning på alla platser. För att få använda en kamera måste det finnas dokumentation som visar att kamerabevakningen är nödvändig och proportionerlig.

Idag när intresseavvägningar ska göras finns det olika rutiner hos olika huvudmän kring hur ofta dessa ska förnyas. Här är det viktigt med tydlighet.

Vi ser också en risk att omfattande och frekventa intresseavvägningar kan innebära en stor administrativ börda. Det kan inte vara så att en rektor bestraffas med pappersarbete och byråkrati för att man tar ansvar för tryggheten i sin skola. Detta måste beaktas vid implementeringen av förslagen.

Slutligen vill vi framhålla vikten av att kamerabevakning betraktas som en brottsförebyggande åtgärd. Att enbart tillåta användningen av kameror när en situation på en skola har försämrats till den grad att allvarliga incidenter och brott redan är ett faktum innebär att rektorers möjligheter att leva upp till skollagens krav om att arbeta förebyggande och skapa trygghet och studiero kraftigt förämrats.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande av Christofer Fjellner, Johan Paccamonti och Jonas Nilsson (alla M) som är likalydande med Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) enligt följande.

Vi välkomnar regeringens initiativ till lättnader för framförallt oss kommuner att nyttja kamerabevakning som verktyg i arbetet mot otrygghet och stök. Under förra mandatperioden tog Kristdemokraterna i stadshuset initiativ till en försöksverksamhet inom kommunal kamerabevakning parallellt med den befintliga polisiära bevakningen i staden, just i syfte att öka tryggheten på särskilt otrygga platser. Mot bakgrund av de administrativa och juridiska svårigheter försöksverksamheten möttes av delar vi regeringens bild av att offentliga verksamheter måste ges utökade möjligheter i att bidra till ett tryggare Sverige.

Ärendet

En statlig utredning, 2023 års kamerabevakningsutredning, har haft i uppdrag att föreslå åtgärder som kan underlätta kamerabevakning för kommuner, regioner och andra än myndigheter som utför en uppgift av allmänt intresse. Annan än myndighet som utför en uppgift av allmänt intresse kan exempelvis vara ett kommunalt bolag eller kommunalförbund. Det kan också vara organisationer eller företag som har anförtrotts förvaltningsuppgifter som innebär myndighetsutövning, exempelvis privat hälso- och sjukvård, privat äldreomsorg, privata skolor och förskolor och privata trafikaktörer. I uppdraget har ingått att kartlägga och analysera behovet av förenklade regler och också föreslå förenklningar. Utgångspunkten för uppdraget har varit att tillståndsplikten för nämnda aktörer ska tas bort helt eller i förhållande till vissa centrala syften.

Utredningen har därtill haft i uppdrag att se över utformningen av den så kallade intresseavvägningen för att den bättre ska svara mot behovet av att kamerabevaka i syfte att bekämpa brott och upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Genom tilläggsdirektiv har utredningen också haft i uppdrag att föreslå åtgärder som särskilt underlättar för Polismyndighetens kamerabevakning.

I detta ärende beskrivs i huvudsak utredningens förslag som har påverkan på kommuner, kommunala bolag och aktörer som anförtrotts kommunal myndighetsutövning.

Idag säger kamerabevakningslagen att myndigheter eller andra aktörer som utför en uppgift av allmänt intresse behöver tillstånd om de vill kamerabevaka en plats dit allmänheten har tillträde. Tillståndsplikten gäller vid varaktig eller regelbunden kamerabevakning av människor som går att identifiera. För att tillstånd ska beviljas krävs att bevakningsintresset väger tyngre än integritetsintresset enligt den så kallade intresseavvägningen, som utgör en rättslig grund i dataskyddsförordningen. Ett antal brottsbekämpande myndigheter är undantagna tillståndskravet och ska i stället självständigt bedöma om de kan bedriva kamerabevakning enligt intresseavvägningen. Permanenta eller tillfälliga undantag finns också för exempelvis kamerabevakning som bedrivs vid skyddsobjekt, viss trafikbevakning och bevakning i kollektivtrafiken och i parkeringshus.

Den kartläggning som genomförts inom ramen för utredningen visar att dagens tillståndsförfarande innebär en betydande administrativ börda för både de bevakande aktörerna (exempelvis kommuner) och IMY, som är den myndighet som hanterar ansökningarna och utövar tillsyn. Utredningen konstaterar att det behövs ett förenklat förfarande där tillståndskravet avskaffas helt. Utredningen identifierar vissa integritetsrisker med att ta bort tillståndsförfarandet, men hävdar att dessa kan motverkas på andra sätt än genom krav på tillstånd. Den generella dataskyddsregleringen ger enligt utredningen ett långtgående preventivt och korrigerande integritetsskydd. De förslag som utredningen lämnar angående utökade möjligheter för de brottsbekämpande myndigheterna bedöms också innebära vissa

integritetsrisker för enskilda, men utredningen menar att de är proportionerliga då syftet är att effektivisera brottsbekämpningen.

Utformningen av den idag gällande intresseavvägningen är enligt utredningen ändamålsenlig för bevakning som bedrivs i verksamhet som inte är brottsbekämpande och förslaget är därför att nuvarande intresseavvägning fortsatt ska gälla för bevakning i sådan verksamhet. Skillnaden från dagens reglering föreslås vara att aktörerna själva ska göra bedömningen om bevakningsintresset väger tyngre än integritetsintresset, utanför ramen för ett tillståndsförfarande. Intresseavvägningen ska också dokumenteras i en så kallad dokumenterad intresseavvägning. Utredningen anser dock att det inte är rimligt att intresseavvägningen ska tillämpas i förhållande till samtliga rättsliga grunder i den generella dataskyddsregleringen och föreslår därför att det i kamerabevakningslagen ska förtydligas att bevakning får bedrivas om det är nödvändigt för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning och att sådan bevakning ska föregås av en bedömning enligt intresseavvägningen. Permanenta och tillfälliga undantag från dagens tillståndskrav, i enlighet med vad som beskrivits ovan, föreslås också fortsättningsvis få undantag från att tillämpa intresseavvägningen.

Utredningen konstaterar att begreppet plats dit allmänheten har tillträde har skapat gränsdragningsproblem som försvårar tillämpningen av kamerabevakningslagen. Exempel på platser dit allmänheten har tillträde är gator, torg, allmänna transportmedel, ankomst- och avgångshallar, myndighetslokaler samt väntrum och receptioner på skolor och sjukhus. Exempel på platser dit allmänheten inte har tillträde är personalutrymmen, skolkorridorer och stängselförsedda områden där allmänheten inte får vistas. Utredningen föreslår därför att begreppet plats dit allmänheten har tillträde slopas och att bevakning som sker på alla typer av platser ska omfattas av krav på att tillämpa intresseavvägningen. Det föreslås därtill att en ny intresseavvägning ska göras om det sker betydande förändringar av pågående bevakning. Utredningen menar att detta medför ett förstärkt skydd, särskilt för barns och arbetstagares personliga integritet då exempelvis skolkorridorer och personalutrymmen inkluderas i kravet på att tillämpa intresseavvägningen.

Istället för tillståndskrav har utredningen utrett ifall det ska införas ett anmälningsförfarande av den kamerabevakning som bedrivs. Utredningen har dock istället landat i att föreslå att bevakande aktörer som inte är brottsbekämpande eller idag omfattas av särskilda undantag ska föra förteckning över den pågående bevakningen och som på begäran ska kunna lämnas till tillsynsmyndigheten. Förteckningen ska innehålla uppgifter som kan indikera om bevakningen som bedrivs innebär särskilda risker för skyddet av den personliga integriteten. Förteckningen ska innehålla information om adress, typ av plats, bevakningens syfte och om bevakningen omfattar teknik såsom exempelvis ljudupptagning.

Utredningen konstaterar att kommuner har goda förutsättningar att bidra till minskad brottslighet men har identifierat att kommunerna saknar en tydlig fastställd uppgift av allmänt intresse som kan ligga till grund för kamerabevakning av kommunens

offentliga miljöer i detta syfte. Utredningen föreslår därför att en rättslig grund för sådan bevakning införs i *lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete*.

Utredningen hävdar att förslagen förenklar för myndigheter och andra aktörer som bedriver kamerabevakning i verksamhet som inte är brottsbekämpande och menar att kamerabevakning kommer att kunna användas på ett mer flexibelt och verksamhetsanpassat sätt än i dag. Eftersom förslagen inte innebär några skyldigheter att bedriva kamerabevakning menar utredningen att de inte påverkar den kommunala självstyrelsen.

De nya lagstiftningsförslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2025. Samtidigt ska tidigare beslutade tillstånd upphöra att gälla.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB som i sin tur underremitterat ärendet till dotterbolagen AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, Kulturhuset Stadsteatern AB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Skolfastigheter i Stockholm AB, Stockholms Hamn AB, Stockholm Vatten och Avfall AB, Stockholms Stads Parkerings AB, St Erik Markutveckling, St Erik Försäkring, Stockholm Business Region (SBR) och Stockholm Globe Arena Fastigheter.

Stockholm Globe Arena Fastigheter, St Erik Markutveckling, St Erik Försäkring, Svenska Bostäder AB, Stockholms Stads Parkerings och SBR har avstått från att svara.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stad har i flera år arbetat med kamerabevakning i olika former. Främst genom trafikkameror, bevakning av stadens egna verksamheter samt samverkan med Polismyndigheten i deras arbete med kamerabevakning på allmän plats.

Staden bedriver därtill ett pilotprojekt med syfte att utreda om och hur staden kan bedriva kamerabevakning i offentlig miljö. Projektet har visat på flera utmaningar kopplade till kommuners möjlighet att bedriva kamerabevakning enligt nuvarande regelverk, exempelvis begränsningar i bevakningens omfattning, handläggningstider samt juridiska frågor om lagring och utlämnande. Enligt stadsledningskontorets bedömning pekar pilotprojektet på att nuvarande förutsättningar skapar en situation där de resurser som krävs inte motsvarar nyttan.

Stadsledningskontoret välkomnar därför utredningens förslag om att slopa tillståndskravet för den kamerabevakning som bedrivs av exempelvis kommuner,

kommunala bolag och aktörer som anförtrots kommunal myndighetsutövning. Tillståndsförfarandet med dess ansökningsprocess och långa handläggningstider utgör idag en svårighet i planeringsarbetet samt begränsar möjligheten att anpassa bevakningen utifrån en snabbväxande samhällsutveckling och problembild. Stadsledningskontoret ser också positivt på förslaget om att införa en ny rättslig grund för kommuner att kamerabevaka offentliga miljöer, vilket bedöms göra det möjligt för kommuner att kamerabevaka fler platser med större flexibilitet än vad som är fallet idag.

Stadsledningskontoret gör bedömningen att kravet på att intresseavvägningen ska göras för fler platser än plats dit allmänheten har tillträde samt införandet av förteckningskrav kommer att innebära en utökad administrativ börda för stadens kamerabevakande verksamheter. Bedömningen av intresseavvägningen ska dokumenteras och det ska också finnas en tydlig dokumentation i det fall tillsynsmyndigheten begär ut den förteckning som ska finnas hos den bevakande verksamheten. Stadsledningskontoret anser att kravet på dokumentation är förståeligt ur integritetsskyddshänseende och att det också kan utgöra ett stöd för den bevakande verksamheten att ha en översiktlig sammanställning av sin bevakning. Stadsledningskontoret menar att detta därtill kan underlätta stadens samarbete med de brottsbekämpande myndigheterna. Stadsledningskontoret bedömer emellertid att detta kommer att kräva mer resurser både i stadens kamerabevakande verksamheter samt centralt i form av en utökad stadsövergripande samordning av stadens samlade kamerabevakning.

Stadsledningskontoret vill därtill framföra att ett slopat ansökningsförfarande medför ett behov av ökat stöd till kommuner att göra rätt, framförallt i förhållande till tillämpningen av intresseavvägningen och integritetsskyddande åtgärder men även om vilka typer av platser som omfattas av den rättsliga grund som föreslås införas i lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Stadsledningskontoret förutsätter därför att IMY ges i uppdrag att ta fram kunskapsunderlag, vägledningar och mallar som underlättar för bevakande aktörer att bedriva kamerabevakning på ett rättssäkert och enhetligt sätt.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen besvarar remissen med hänvisning till vad som sägs i detta tjänsteutlåtande.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 17 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen instämmer med dotterbolagen och välkomnar de förslag på förenklingar och förtydliganden som lämnas i Betänkandet - Kamerabevakning i offentlig verksamhet – lättnader och utökade möjligheter (SOU 2024:2)

Inom bolagskoncernen är Stockholms Hamn AB och deras verksamhet idag undantagen tillståndsplikten, då samtliga fasta hamnanläggningar utgör civila

skyddsobjekt utifrån Skyddslag (2010:305). Bolaget och koncernledningen ser däremot positivt på att möjligheter och förändringar av Kamerabevakningslagen kan öppna för ett förbättrat arbete med både minskad brottslighet och ökad trygghet i offentliga miljöer. Vad gäller Bostadsbolagen så lyfter de aspekten med de positiva sidoeffekter som kan uppnås i och med de lättnader och utökade möjligheterna som föreslås. Förändringarna kan påverka både trygghet och säkerhet i fastigheternas närmiljöer, där exempelvis kommunen önskar kamerabevaka. Bolagen berörs däremot inte av den bevakning som idag utförs i trapphus och övriga utrymmen dit allmänheten inte har tillträde.

Att underlätta användandet av kamerabevakning för kommuner, regioner och andra än myndigheter som utför en uppgift av allmänt intresse, i syfte att effektivisera brottsbekämpningen anser koncernledningen är positivt. Genom att använda kamerabevakning vid behov utan att behöva gå igenom en tillståndsprocess som kräver både tid och resurser ställer däremot krav på att det utöver en tydlig lagstiftning finns rätt kompetens i den egna verksamheten och rutiner för hantering av processen. Koncernledningen bedömer det som rimligt att det införs krav på att upprätta en förteckning över pågående bevakning, för berörda aktörer, vilken på begäran ska lämnas till tillsynsmyndigheten. Att slopa begreppet plats dit allmänheten har tillträde medför en utvidgning av tillämpningsområdet. Det tillsammans med en avvecklad tillståndsprocess kan även medföra en förenklad och effektivare process för flertalet aktörer.

Förslaget om att tillståndskravet helt ska slopas kan medföra vissa risker för enskilda, bland annat ur ett integritetsperspektiv och det är en avvägning som behöver göras mellan behov och integritet. Regleringen i kamerabevakningslagen har dubbelt syfte då den ska tillgodose behovet av kamerabevakning för berättigade ändamål samtidigt som fysiska personer ska skyddas mot otillbörligt intrång i den personliga integriteten vid sådan bevakning. Riskerna minimeras däremot genom det skydd som den generella dataskyddsregleringen ger och genom integritetsskyddande förslag i kamerabevakningslagen samt att nuvarande intresseavvägning fortsatt ska gälla.

Koncernledningen anser att, mot bakgrund av att syftet med föreslagna förenklingar är att effektivisera brottsbekämpningen i samhället, är ett så pass viktigt och prioriterat område, varför förenklingar och förbättringar bör genomföras.

Det ska däremot säkerställas att rutiner, arbetssätt och krav på dokumentation är väl förankrade i berörda verksamheter samt att det kan finnas behov av stöd vid införandet av nya direktiv. Koncernledningen ser även behov av ett förtydligande av begreppet "av allmänt intresse" för att undvika feltolkningar och missförstånd.

För kompletterande synpunkter hänvisar koncernledningen till dotterbolagens svar i sin helhet.

Underremiss

Stockholm Vatten och Avfall AB:s yttrande daterat den 30 maj 2024 har i huvudsak följande lydelse.

En ny rättslig grund för kommuner

Bolaget ser ett behov av att förtydliga att den nya rättsliga grunden även ska omfatta kommunala bolag utöver kommunerna. Bolaget tillstyrker utredarens resonemang att även kommunala bolag ges möjlighet att bevaka sina offentliga miljöer. Bolaget anser att det är en framgångsfaktor att kommunalägda bolag, som utför en uppgift av allmänt intresse, fångas upp och tydligt inkluderas i den rättsliga grund som föreslås införas i lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.

Förteckningskravet

Bolaget ser ett behov av att förtydliga under hur lång tid förteckningskravet och dokumentationskravet avser.

Vidare upplever bolaget en viss oklarhet i begreppen betydande förändringar av pågående bevakning samt ändrade förhållanden och undrar huruvida det kommer vara krav på att utföra nya intresseavvägningar på existerande kamerabevakning med anledning av ikraftträdandet av vissa eller samtliga av förslagen i betänkandet.

Intresseavvägningar

Nuvarande intresseavvägningen ska gälla för kamerabevakning i verksamhet som inte är brottsbekämpande

Bolaget har inte upplevt att begreppet har skapat gränsdragningsproblem. Tvärtom så har det varit en värdefull indikator för att kunna särskilja bolagets möjligheter till och förutsättningar för kamerabevakning. Dock anser bolaget att det föreslagna förfarandet medför ett arbetssätt som förväntas vara effektivt och hanterbart.

En särskild intresseavvägning för kamerabevakning i brottsbekämpande verksamhet

Under intresseavvägning framhåller utredaren att:

För att möjligheterna att bedriva kamerabevakning i syfte att bekämpa brott och upprätthålla allmän ordning och säkerhet ska utökas, anser vi att bevakning som omfattas av brottsdata/agen och säpodata/agens tillämpningsområde ska bedömas enligt särskilda regler i kamerabevaknings/agen. Vi föreslår att bevakning som bedrivs i sådan verksamhet, oavsett vilken brottsbekämpande myndighet som ska bevaka, ska bedömas enligt en särskild intresseavvägning.

Bolaget ser denna tröskel som väl hög. Det bör även finnas något förtydligande kopplat till allmän ordning och säkerhet enligt ordningslagen. Bolaget söker de flesta tillstånd för bolagets återvinningsstationer (ÅVS) enligt ordningslagen och anser att dessa också bör kunna omfattas av undantaget för att bedriva kameraövervakning utan särskilda tillstånd. Samma förfaringsätt bör även tillämpas för de lättillgängliga insamlingsplatser för förpackningsmaterial som kommuner ska inrätta enligt 6 kap § 6 förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar. Dessa kommer ersätta alternativt samlokaliseras med nuvarande ÅVS och förknippas med samma ordnings- och nedskräpningsproblematik.

Bolaget har även behov att bedriva kamerabevakning med lätnad på återvinningscentraler (ÅVC) samt miljöstationer, särskilt med tanke på stölder, skadegörelse och andra brott som kan förekomma på sådana platser. Här vill bolaget framhålla förutsättningar och motiveringar för möjlighet till kamerabevakning på återvinningscentraler.

Övrigt

Stöldprevention

ÅVC kan vara attraktiva mål för tjuvar som är ute efter värdefullt återvinningsbart material, såsom metaller eller elektronik eller produkter som ska destrueras av miljöskäl som kylmöbler. Utöver monetär skada för taxekollektivet kan oseriös återvinning av sådana material även medföra skadlig miljöpåverkan. Naturvårdsverket har i redovisning av regeringsuppdrag M2021/00438 Förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet identifierat att illegal hantering av avfall omfattar stora belopp och kan kopplas till organiserad brottslighet.

Säkerhet för personal och besökare

Kamerabevakning kan öka säkerheten för både personal och besökare på ÅVC-anläggningar genom att övervaka området och snabbt identifiera och hantera potentiella hot eller våldsamma situationer.

Brottsutredning

Om ett brott inträffar på ÅVC-anläggningen kan inspelningar från övervakningskameror vara viktiga för brottsutredningen. De kan ge polisen värdefull information om gärningspersonerna och händelseförloppet.

Skadegörelse och miljöskydd

Kamerabevakning kan också bidra till att minska skadegörelse på ÅVC-anläggningar, vilket i sin tur kan minska kostnaderna för reparationer och underhåll. Dessutom kan det bidra till att öka medvetenheten om vikten av miljöskydd och ansvarsfullt beteende på sådana platser.

Kulturhuset Stadsteatern AB:s yttrande daterat den 5 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

KHST ställer sig bakom Betänkandet. KHST välkomnar att förslaget förenklar för kommunala aktörer och synes medföra att kamerabevakning kan användas i trygghetsskapande syfte på ett mer flexibelt och verksamhetsanpassat sätt. Att slopa begreppet plats dit allmänheten har tillträde medför en utvidgning av tillämpningsområdet. Det tillsammans med en avvecklad tillståndsprocess kommer sammanfattningsvis medföra en förenklad och effektivare process för flertal aktörer.

Som kommunal aktör kommer det nya tänkta regelverket medföra att ökat ansvar och ökat administration läggs på aktören. Därmed kommer högre krav ställas på kompetens då det åligger den som avser att kamerabevaka att själv göra en gedigen

utredning och dokumenterad intresseavvägning mellan bevakningsintresset och skyddet för den personliga integriteten. Här torde det vara viktigt att tillse att Stockholm stad tar ett ansvar för utbildning och erfarenhetsutbyte för förvaltningarna och bolagen.

Kulturhuset Stadsteatern har de senaste två åren sett ett ökat behov av att använda kamerabevakning i realtid (och för lagring) i trygghetsskapande och delvis brottsförebyggande syfte. Nuvarande kameratillståndsprocess har uppfattats som något trubbig och ansökningsprocess vad gällande kamerabevakning i trygghetsskapande syfte har varit tidskrävande. Det nya regelverket tycks ge utrymme för en mer effektiv och ändamålsenlig kamerabevakning i våra lokaler medans bevakningsintresset på rimligt sätt ändå avvägs och ger anpassat skydd för allmänhetens och arbetstagarnas integritet.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s yttrande daterat den 16 maj 2024 har i huvudsak följande lydelse.

För Micasa Fastigheters del är förslagen till lättnader i form av förenklade regler och utökade möjligheter av kamerabevakning av intresse under förutsättning att integritetsskyddande åtgärder bibehålls. Bedömningen enligt intresseavvägningen ska göras innan bevakningen påbörjas.

Behovet av kamerabevakning för Micasa Fastigheter är primärt av trygghetshöjande syfte för de särskilda grupper på bostadsmarknaden som ingår i bolagets målgrupp. Dessa grupper är äldre personer över 65 år, personer med fysiska och psykiska funktionsvariationer samt nyanlända och ensamkommande barn och unga.

Men det kan även finnas kommande behov av kamerabevakning i andra syften såsom skydd mot otillbörligt intrång och att förebygga eller upptäcka brottslig verksamhet, behoven är föränderliga.

Skolfastigheter i Stockholm AB:s yttrande daterat den 5 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Bolaget är positiv till förtydligande och förenklingar kring nuvarande regelverk och därmed möjligheten att använda kamerabevakning vid behov utan att behöva gå igenom en tidsödande tillståndsprocess. Det är dock viktigt att det tydliggörs hur intresseavvägningen ska ske och att reglerna utformas så att det är administrativt rimligt att hantera kamerabevakning utan tillståndsprocess.

Om tillståndshandlingen som statlig myndighet idag hanterar överläts till nyttjaren att själv säkerställa regelefterlevnad innebär det att staden och även bolaget behöver förstärka kompetens och rutiner inom området.

SISAB vill med anledning av remissens natur betona vikten av att värna om den personliga integriteten som måste vägas mot den nytta som kamerabevakning medför, vilket är en självklar utgångspunkt när bolaget hanterar olika former av insatser.

AB Stokabs yttrande daterat den 7 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Avskaffande av tillståndskravet

Utredningen föreslår att tillståndsförfarandet ska slopas helt för alla som i dag omfattas av det. Det innebär att kommunala bolag som tidigare omfattats av tillståndskrav för kamerabevakning av platser dit allmänheten har tillträde inte kommer att behöva ansöka om tillstånd inför kamerabevakning.

Stokab anser att det är positivt att på detta sätt minska den administrativa bördan och effektivisera processen att påbörja kamerabevakning. Stokab delar utredningens uppfattning att de integritetsrisker som kan tänkas uppkomma med ett slopat tillståndsförfarande kan motverkas på andra sätt.

Nuvarande intresseavvägning ska fortsatt tillämpas för kamerabevakning i verksamhet som inte är brottsbekämpande

Utredningen föreslår att den intresseavvägning som idag görs av tillsynsmyndigheten inom ramen för tillståndsförfarandet fortsättningsvis ska utföras av de aktörer som bedriver bevakningen. Det innebär visserligen en ökad administration, men som utredningen konstaterar kan en bibehållen intresseavvägning även vara till hjälp vid bedömningen av om en viss bevakning som en aktör avser att bedriva är tillåten. Sammantaget anser Stokab därför att fördelarna med förslaget överväger nackdelarna.

Intresseavvägningen ska utföras oavsett om allmänheten har tillträde till den aktuella platsen eller inte

Utredningen föreslår att en intresseavvägning ska utföras även om bevakningen sker på en plats dit allmänheten inte har tillträde, vilket utgör ett utökat krav jämfört med dagens reglering. Stokabs bedömning är att detta kommer att medföra viss administrativ börda. Stokab delar dock utredningens bedömning att nuvarande reglering kan medföra vissa gränsdragningsproblem, vilket talar för en förändring. Sammantaget finner Stokab inte skäl att invända mot utredningens förslag i denna del.

Det behövs ingen anmälningsplikt för den som bedriver kamerabevakning

Stokab delar utredningens bedömning att det inte finns behov av att införa en anmälningsplikt för den som bedriver kamerabevakning.

Krav på förande av förteckning över pågående bevakning samt dokumentationskrav

Stokab bedömer att kravet på upprättande av en förteckning över kamerabevakningen kommer att medföra en administrativ börda. Stokab bedömer dock att det är rimligt att kräva en förteckning över bevakningen och har inga invändningar mot förslaget i denna del. Vidare är det rimligt att den som bedriver kamerabevakning dokumenterar sin intresseavvägning på det sätt som utredningen föreslår.

Ansvarsfördelning mellan personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträde

Stokab noterar att den föreslagna författningstexten anger att den personuppgiftsansvarige ansvarar för intresseavvägningen och dokumentationskravet i 9 och 10 §§. I de fall en aktör som vill bedriva kamerabevakning anlitar ett personuppgiftsbiträde i dataskyddsförordningens terminologi är det således tydligt att ansvaret enligt de båda paragraferna faller på den personuppgiftsansvarige. På motsvarande sätt bör i en sådan situation den personuppgiftsansvarige ansvara för att information om kamerabevakningen lämnas enligt 15 §. Stokab föreslår att detta uttryckligen anges i lagtexten.

Stockholms Hamn AB:s yttrande daterat den 5 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms Hamnar har redan idag ett utbrett nyttjande av kamerabevakning och arbetar löpande med att utveckla och förbättra verksamhetens förmåga och användning av denna. På regelbunden basis bistår Stockholms Hamnar idag rättsvårdande myndigheter med kamerabevakningsmaterial i brottsutredningar.

Stockholms Hamnar ser inte att utredningen och lättnader i en kommande förändring påverkar verksamheten. Stockholms Hamnar är redan i gällande Kamerabevakningslag (2018:1200) undantagen tillståndsplikten då samtliga fasta hamnanläggningar utgör civila skyddsobjekt utifrån Skyddslag (2010:305).

Ur Kamerabevakningslagen:

”9 § Tillstånd till kamerabevakning krävs inte vid

2. bevakning som sker för att skydda en byggnad, en annan anläggning eller ett område som enligt 4 § 5 eller 6, 5 § 1-5 eller 6 § första stycket skyddslagen (2010:305) har förklarats vara skyddsobjekt, om bevakningen endast omfattar skyddsobjektet eller ett område i dess omedelbara närhet”

Stockholms Hamnar ser positivt på att möjligheter och förändringar av Kamerabevakningslagen utreds då detta kan öppna för ett förbättrat arbete med både minskad brottslighet och ökad trygghet i offentliga miljöer. Stockholms Hamnar ser även positivt på att även verksamheter som inte är brottsbekämpande omfattas av utredningen.

Sammantaget ställer Stockholms Hamnar sig bakom remissen.

AB Familjebostäders yttrande daterat den 7 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Betänkandet omfattar inte den kamerabevakning som bedrivs av bolaget, nämligen kamerabevakning i bolagets byggnader dit inte allmänheten, i lagens mening, anses ha tillträde. Bolaget menar ändå att det finns positiva sidoeffekter i de utökade möjligheter som föreslås. Förändringarna kan påverka trygghet och säkerhet i fastigheternas närmiljöer där exempelvis kommunen önskar kamerabevaka. Avseende intresseavvägningen ser bolaget dock att det kan finnas behov av stöd, i form av

handledning och mallar för att säkerställa intresseavvägningens önskade form och kvalitet. Detta för att aktörerna ska kunna göra rätt från början.

Bolaget ser positivt på de föreslagna rättsliga verktyg som ska säkerställa effektiv tillsyn. Utan dessa krav på dokumentation finns risk att intresseavvägningar inte lever upp till den nivå av kvalitet som avses, vilket i sin tur kan påverka rättssäkerheten. IMY:s utökade tillsyn bör kunna bidra till en korrekt tillämpning av kamerabevakning och minska risken för slentrianmässig eller felaktig användning.

AB StockholmsHems yttrande daterat den 10 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

StockholmsHem anser att betänkandet inte omfattar den kamera-bevakning som bedrivs inom bolagets verksamhet. Det finns dock positiva sidoeffekter i de lättnader och utökade möjligheter som anges, som i sin tur kan påverka trygghet och säkerhet i fastigheternas närmiljö. Den föreslagna förändringen förenklar för verksamheter i fastigheternas närområde att nyttja kamerabevakning på ytor som tidigare varit tillståndspliktiga, vilket i sin tur även bör påverka trygghet och säkerhet runt fastigheterna. Som exempel kan anges borttagande av tillståndsplikt samt begreppet ”allmän plats”. Analysbehovet täcks av krav på intresseavvägning i alla hänseenden som rör kamerabevakning. Vad gäller intresseavvägningen ser bolaget att det kan finnas behov av stöd i form av handledning och mallar för att säkerställa intresseavvägningens önskade kvalitet och form.

Bolaget ser även positivt på de föreslagna rättsliga verktyg som ska säkerställa effektiv tillsyn då det, utan dessa justeringar, finns en risk att de intresseavvägningar som görs inte lever upp till den nivå som avses. Det i sin tur kan påverka rättssäkerheten. Bolaget ser även väldigt positivt på den utökade tillsyn som föreslås.

Den kommer mest troligt att bidra till en mer korrekt tillämpning av kamerabevakning enligt gällande lagstiftning och därigenom minska risken för slentrianmässig eller felaktig användning.

§ 19

PM: Betänkandet - Kamerabevakning i offentlig verksamhet – lättnader och utökade möjligheter (SOU 2024:27)

Remiss från Justitiedepartementet

Remisstid den 5 september 2024

KS 2024/569

Beslut

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Särskilda uttalanden

Samtliga ledamöter för Moderaterna hänvisar till Moderaternas särskilda uttalande som redovisas i promemorian.

Ersättaryttrande

Nike Örbrink (KD) hänvisar till Kristdemokraternas ersättaryttrande som redovisas i promemorian.

Ärendet

Kommunstyrelsen behandlar ett ärende om Betänkandet - Kamerabevakning i offentlig verksamhet – lättnader och utökade möjligheter (SOU 2024:27). Borgarråden Wanngård och Ojanne redovisar ärendet i en promemoria.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är borgarrådsberedningens förslag. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt borgarrådsberedningens förslag.

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Torun,Boucher	2024-09-05
Karin,Wanngård	2024-09-05
Gustav Christofer Ingemar,Fjellner	2024-09-05
Karin Anna Magdalena,Jöback	2024-09-05